Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ystoria Troiana - Cod. Aug. pap. 37

Guido <de Columnis>

[Reichenau], [14. Jahrh.]

Liber XXV

urn:nbn:de:bsz:31-73096

Visual Library

tradita, qui forte nobiscum adhuc hodie in columitate vigerent. Et ego in multis vulneribus iam receptis a me, multum mei cruoris amisi; et non sunt multi dies quod in morte Hectoris recepi tale vulnus, ex quo nunquam amplius posse vivere confidebam. Numquid Helena tanti pretii est, quod pro eius recuperatione mori nobiles tot contingat. Sane sunt in diversis mundi partibus tot nobiles mulieres, de quibus non tantum unam verum duas et plures, nec potest Rex Menelaus sibi eligere in uxorem, propter quam tot subire labores toti Graeciae necesse non esset. Nec enim leve est Troianos sic delevi posse devincere, cum ipsi fortissimam habeant civitatem, quae firmis pugnantibus militibus et praeditis bene constituta; et cum iam ex eis fortissimum Hectorem morti tradiderimus et nobiles multos ex eis, potest nobis amodo abunde ad victoriam sufficere, ut in honoris nostri laude ad propria redeamus. Nec si dimittimus Helenam irrecuperatam, multum nobis grave videri potest, cum de Troianis sororem Regis Priami penes nos habeamus, quae pro nostra cum Helena in nobilitate praeferri non potest. Et sic Achilles suo colloquio finem fecit. Sed Rex Thoas et Menestheus dux Athenarum in multorum verborum exprobratione contradicunt Achilli. Sed illi maior pars Regum et principum Achillis consilio noluit consentire. Quare Achilles iracundia multa motus, Myrmidonibus suis mandat ut contra Troianos amplius arma non elevant nec Graecis praesumant auxilium exhibere. Interea autem in Graecorum exercitu victualia defecerunt. Unde fames inter eos magna est exorta. Quare Palamides consilio deliberato cum omnibus principibus et maioribus Graecorum exercitus conveniunt in hoc, ut Agamemnonem Regem apud Mysiam ad Regem Telephum cum navibus mittant, qui navibus ipsis onustis redeuntibus cum eorum maxima victualium quantitate a Graecorum exercitu depellatur inopia, et Graeci ipsi magna gaudere valeant ubertate. Agamemnon non iussa sibi diecta genitum acceptis, apud Mysiam cum pluribus navibus se contulit in continenti, et eodem feliciter applicuit. Rex Thelephus regem Agamemnonem cum multa iocunditate recepit. Et demum oneratis navibus ipsis immensa victualium quantitate et aliis rebus comestibilibus quae ad usum humanum faciunt, navigio in Graecorum exercitum remeavit. Ibi in magno gaudio fuit receptus. Palamides sui Regiminis curam habens, omnes Graecorum naves quae cum exercitu Troiam advenerunt in tuitione reparari mandavit, ut in necessitatibus earum opere possent salubrius gubernari, et eas in eorum necessitatibus occurrentibus habilibus fecit paratas.

Liber XXVI de X bello de morte Deiphebi, Regis Sarpedonis et Palamidis. R.

Induciis g° datis ad treuguam
finaliter anolutis. Ambo exercitus
ad bellum conueniunt inter utrosque. Dei
phebus uero tunc in regem Cressum de
agresta irruit atrociter. quem Rex Cressus
potenter excepit. inuicem cursu suo equi
sui. incussa forti lancea contra eum. Sed
deyphebus in ictu sue lancee sic
ipsum potenter impulit et percussit quod Regem
Cresseum mortuum prostrauit ab equo.
Et sic Rex Cresseus finiuit ultimos
dies suos. De morte igitur Regis Cressi
multum dolenti sunt greci et insistentibus
Troianis uiriliter contra eos greci sunt
dare coacti. qui ad fugam precipites
se dederunt. Sed Palamides et Dyo
medes cum .xx. pugnatorum succurrerent
grecis Troianis occurrit nec non cum
eis Sthemnus. Thelamonius aiax qui
Thelamonius dicitur ueniens in Si
senum naturalem filium Regis Priami
sic ipsum in brachio uulnerauit quod ex
tunc Sisenus fuit factus inhabilis
ad bellandum. Quod ut uidit deyphe
bus totus motus est in furore et Thela
monium tunc irruit fimbriis sic quod
ipsum uulneratum ab equo deiecit quem
Palamides appetens uindicare accepta
quadam lancea in deyphebum irruit

De morte Regis Cressi p deyphebum.

Fratrem naturalem hec torus.

et sic acriter ipsum impulit quod fracto scuto
lorice squamis in illa uirtute disruptis
lanceam suam in deyphebi pectus immisit
quod lancea ipsa fracta truncus cum ferro in
deyphebi pectore remansit affixus. Paris
autem frater deyphebi qui tunc erat in eo
belli loco uidit deyphebum sic letaliter
uulneratum in dolore maximo nec non et
copia lacrimarum bellicas exhibit a campis quod
illum iuxta Ciuitatem deferre curauit. Ubi
postquam fuit delatus deyphebus apertis
oculis aspexit paridem fratrem suum quod dixit
ei. Nugo frater ad inferos descendere me
permittes multum rogo ut antequam iste trun
cus a uulnere mei pectoris extrahatur contra
interfectorem meum festinanter accedas et
sic laboriose pariter quod antequam moriar
tuis manibus deficiat interfectus. Paris
autem uerbis fratris uulnerati auditis in
multa doloris angustia pro moribundo
fratre dilecto festinat ad bellum totus
aspersus in lacrimis pre dolore. Dum post mor
tem deyphebi fratris sui amplius uiuere
non affectat. Palamidem igitur studiose querit
inter acies bellatorum. Palamidem inuenit
contra regem Sarpedonem uiriliter pugnantem. Rex
igitur Sarpedon Palamidem inuasit quod dum
ipsum interficere conaretur. Palamides in
ipsum regem Sarpedonem fimbriis irruit

Deyphebus a Palamide de lancea transfoditur

Interfectio Sarpedonis a palamide

ense nudo cum quo sic graviter vulneravit ipsum
in femore quod femur ei divisit. a sanguine quod sta-
tim Sarpedon cadit in terram mortuus. Paris autem
videns tam gravem mortalitatis excidium quod Pa-
lamides in Troianos crudeliter committebat a
deo quod iam eos ad fugam de necessitate compulerat
in multis dispendiis eorum tenso arcu suo in
suorum fortitudine brachiorum Palamidem acutis
aspectibus intuendo in quo loco persone sue
posset ipsum letaliter magis offendere quandam vene-
natam sagittam in eum emissam ipsum percussit in gula
sic quod per venam eius organicam transiens ipsum pe-
nitus interfecit. Et sic Palamides mortuus prope
pervenit ad terram. Exclamant Greci anxiantes
et dolentes in tanti morte ducis eorum et stupe-
facti illico campum deserunt et fuge precipitanter se com-
mittunt. quousque ad eorum castra fugiendo perve-
niunt quos Troiani in ore gladii letaliter perse-
quuntur. Sed Greci ante eorum tentoria se vertunt hosti-
liter contra eos in virtute nimium bellicosa et
opponentes se eis resistunt viriliter contra eos. Tro-
iani non resistenciam attendentes illico ibi de-
scendunt ab equis quod durum tunc contra Grecos in-
ire erat nisi sic pedites contra eos viriliter insisten-
tes qui ruentibus eis in eorum tentoriis tentoria
ipsa exponunt ad predam multa ex eis argentea
vasa diripiunt et multam auri et argenti copiam
quam in repositoriis invenerunt eorum. Tunc Paris
et Troilus additus maioris adveniunt

Interficitur Palamides dux Grecorum a Paride

cum triginta milibus pugnancium qui statim
mandant in Grecorum naves ignem inmitti. Non mora
multa in multis Grecorum navibus incendia sub-
mittuntur. Unde vicinus aer eo ingessat in fu-
mo quod protinus incalescat. Dum incendia ipsa
in maiores flammas eructant trepidantibus
in favillis. Illuminatur igitur aer ex splendore
flammarum et loca eis vicina relucescunt sic
quod flamme ipse ab existentibus in muris Civi-
tatis libere videbantur. Sed ad hec cum maxima
pugnancium caterva ex parte Grecorum Thelamoni-
us Ayax advenit qui contra Troianos durissime
resistencie defensionem inicit. Lenitur igitur
committitur pluribus inter eos strages fit maxima
cum multa exercitusque eorum cadunt cadavera cir-
cumquaque. Tunc quidem tot navium congesta conge-
ries sine dubio exusta fuisset nisi ille The-
lamonius Ayax qui tunc mirabilia de
sua persona commisit viriliter restitisset et
tamen plus quam quingente de navibus ipsis igne
consumpte fuerunt. Illic in tanta instancia pugna-
verunt Troiani quod preter occisos ex Grecis ipsi
sunt innumerabiles vulnerati ex quibus plures
qui propter vulnera dolorum angustias non pote-
rant tollerare a pluribus conflictu se in multis
debilitatis placitis abstraxerunt. Ex quibus
habebatur filius Regis Tinace ex quadam
lancea letaliter vulneratus dum tunicam gesta-
ret in corpore. Ad Achillis tentorium.

occisus habebatur filius Regis Tinace

pperauit qui tūc in ipo teptorio morabat'
et eo die pp amore pollixene ad bellū exire
negauit. habebat aūt sic letalit' uulneratū
militē, ipperauit Achilli cū sic crudeli mō
ꝯtra ꝯpatriote cadauerū nō exurgat cum
eos turpit' mori pmittat q eos i bello de
fice in mlta crudelitate sustineat opprimi
tur. qui in sue uirtutis psidio uiuare
potuit. et tueri. Tuico igit' ab habebat uulne
uiolent' abstracto habebat Achilli langue
tibus oculis ptin' expirauit. Et nō post
multū mori qdam Achillis famulus a
bello ueiens Ad Achillis teptoriū ppera
uit. Qui interrogat' ab Achille qd eēt ad
grecoꝝ exercitū ille suus famulus dixit illi
Dn̄e o q̄ grecis nr̄is male successit pp
i mēsa, multitudine troianoꝝ inefficacē
more gladii grecos ipos nō enī credit' q de
Troianis oibus bellicosis qui erant in
troia unus remāsit ī eadem cū omīs ad
bellū ipm uenerit. q grecos sic opmat uio
lent'. Ort' re uā mi dn̄e cū troiani ipi
iam sint multo dolore lasati si aūt nobis
eēt nūc bellū ingredi ꝯt eos nē fame me
morāt uobis inde possens acquere nā per
solū ingressū uire uirtutis in bello oēs strati
eēnt troiani deuicti qui pp eoꝝ laxitudine
ꝯt nr̄os uiās man' engē nō audeuet. Achil
les igit' nec ad uba sui famuli applicat aūr,

nec ad habendū mortuū salte sua tumida ad
humanitatē retorquet. Sz oīa q̄ uidet q au
dit tāq̄ inaudita dissimlat uelud ille q
amoris uiculis alligat' oīa pmittit. Est
eī mos oīuz amatoꝝ ut amoris uulnibus
obcecati honoris laudes eoꝝ effugiāt puta
tes eoꝝ amatibus displicere ecīā si cū mag
ignominia a bonoꝝ opeꝝ laudibus ꝯtinger
abstinē. Bellum igit' feruet asprimū inter
troianos et grecos sed cū iam dies uergat
ad solis occasum bellū dimittit' et Troilus
et Paris cū troianis eoꝝ a plio discedē
tes ad Ciuitatē ppriam redierūt. Non dic
mē. Deyphebus qui sua ptinebat gemana mo
tuus fuerat cū Paris et Troilus am cū
in simul ueientes i multis angustiis et cla
more ululat am cū cū eo mori finalit' cū
puit tāq̄ illi q opprimit' nimiū p dolore.
Deyphebus aūt palpātibus oculis q̄ iā nec
qui deficiens q̄rit a Paride si sit ei mor
tuus inimicus qui de morte ei p Paride;
fauis ētus madat ab ei uulne truncū
euelli. Quo euulso illico Deyphebus expi
rauit. De morte uō Deyphebi. uniūsi tro
iani dolore nimio opprimunt'. Dolores tn̄
Regis priami Regine hecube sororis
q fr̄m Deyphebi cū sit enarrare supflu
um nec nō planctus q lacme que p Rege
Sarpedone diffusa fuerūt omissum est

Nō Achille nimiū amore polixene captū
Ꝯcit' de Deyphebus truncat' de pectore euulso

in hac parte. Rex tamen Priamus corpus deyphebi
in precioso monumento statuit sepelliri sic corpore
Regis incliti Sarpedonis. In castris vero grecorum
de morte Pallamidis planctus fit maximus
et eius corpore tradito sepulture greci conveniunt
et cum sine ducis monarchia esse non possent de con-
sensu Nestoris communiter acceptato. Regem Agame-
nonem in eorum ducem et principem iterum elegerunt *(marg.: Rex Agamenon in ducem grecorum assumitur.)*
Sequenti vero die. Troiani cum aciebus eorum
bellicis ordinatis egrediuntur ad bellum contra quos
greci statim veniunt animose propter quod durum commit-
titur inter eos. ex quo mortuorum sequitur magna
cedes. Sed cum eo die nubilissimus et obscurus
aer multas pluvias effudisset in eorum
bello fervente multorum mortuorum sanguis effu-
ditur et acerbis ictibus ensium multi deficiunt de
grecis amplius quam troianis. Tunc troilus in
armatorum maxima coitiua bellum ingreditur
quem greci sustinere nullatenus tunc valentes fu-
giunt ante eum et fugientes in multa affluencia
pluviarum divertunt ad castra. quos troiani
usque ad eorum castra insecuntur et demum eis di-
missis ibidem propter turbatam temporis tempestatem
ad civitatem eorum redeunt et se recipiunt in eadem.
Sequenti vero die letale inter eos plurimum instau-
ratur et bello commisso. Troilus ad plurimum veniens
multos ex grecis interficiat plures eorum nobiles
committentes et maiores et sic eo die usque ad
noctis tenebras fuit pugnatum. sic fine in

continuacione per septem dies proximo sequentes. Et *(marg.: Duravit septem dies bellum multum durum et asperum)*
dum greci sustinere amplius non valerent propter multorum
corpora mortuorum duorum mensium inducias
in firmitate trengue a Rege Priamo per eorum
nuncios peciuntur. que concesse fuerunt ab eo *(marg.: petuntur a grecis induciae duorum mensium a troianis et fuerunt concesse)*
Infra tempus vero trengue predicte. Agamenon
ad Achillem nuncios suos misit ducem videlicet
Nestorem Ulixem et Dyomedem ut Achillem *(marg.: Ambaxiata ad inducendum Achillem ad pugnam contra troianos)*
moneant et inducant quod ad bellum cum aliis
grecis amodo veniat et suos grecos sic crudeliter
interimi ab eorum hostibus non permittat. Qui
cum ad Achillem veniunt eos Achilles in
magna iocunditate recepit et consedentibus eis
simul Ulixes primo Achillem locutus est
dicens. Domine Achilles non ne intencionis *(marg.: Persuasio Ulixis ad Achillem ut veniat ad bellum cum aliis)*
nostre et omnium nostrum fuit tot Reges videlicet et
principes regna nostra deserere et regnum regis
Priami forti brachio nos conferre ut regem
Priamum et suos morti tradere valeremus et
civitatem suam troye perpetuam exterere rui-
nam. Unde nunc nobis amiris novum advenit ut
voluntate mutata in contrarium declinantes mor-
tes nostros post tot dampna nobis in hac terra a tro-
ianis illata post tot angustias et dolores
Cum troiani tot reges et nobiles ex nostris
morti tradiderint territoria nostra spoliaverint
et exposuerint ad predam et tot incendio consent-
nances nostras non ne putatis unum brachium ad
spem iam victorie vestre precidimus cum fortissimum.

hectorem morti tradiderunt interemptum, a quo
Troianorum spes salutis et eorum victorie depende-
bat, quo nunc deperdito mortuo sunt ipsi hectore
omnis spes salutis a Troianis penitus sit su-
blata, et nunc nos qui in nostre multe fortitu-
dinis tante fame gloriam consimiliter ultimus
ut nunc tante glorie fama nostri parte dominos
extinguatur, ut substineatis eandem gentem
nostram amaram morte subcumbere, quam tanto
tempore in effusione proprii sanguinis defendistis.
Placeat amodo ergo vobis et quamvis fame nostre
gloriam manutenere vivacem et tueri viros qui
sine potencie nostre subsidio nichil possunt, ad
hec ut in bello decertando contra hostes viros di-
rigatis arma victricia ut exinde celerem
possimus obtinere victoriam, ut prius per vos
Responsio Achillis ad verba Ulixis. speramus. Et ad hec Ulixes proposito suo collo-
quio finem fecit. Achilles sic tunc ad Ulixis
verba respondit. Domine Ulixes, si ut dixistis
intencionem vestram accessimus eo proposito, quod in
sermone nobis placuit declarare, secure di-
cere possumus quod magne fatuitatis animi
nos impulit et in parte stulticie spes rapuit
sensum; nonne ut probum domini tractat Regis uxore
by domini Menelai tot reges et principes se mo-
Nota dictum et precedens et alio nobilissimum quod in homines exili progenie rusticorum quod est contra nunquam. tu subiecerunt et quod nos pro troyanos mori-
amur in regionibus alienis, non ne melius tunc fuisset
precio Palamidis in nobili suo regno mo-
ram quam fuisse morti traditum in provincia alie-

na, et aliis regibus nostris qui bello perpetuo nunc contra
regna propria finiverunt. Sane cum maior pars mundi
tam principum quam nobilium sint in hoc exercitu congregati
si omnes eos contingat deficere in hac terra, refficietur
et propagabitur mundus tot deficientibus nobilibus
exili progenie rusticorum. Non ne ille fortissimus
hector nostrum inhabilitatem in hoc bello finivit,
sic de facili possem et ego qui tante fortitu-
dinis non existo. Requirere ergo me vel rogare
quod contra troianos procedam ad bellum est labor
amissus, nec est mei propositi nec intencio
mea me amplius mortalibus bellis ingerere. Nam
nolo meam serenitatis famam extingui po-
cius quam personam probitas eius et si quis laudetur
repente oblivio eam obruigat. Satis itaque
Nestor et dyomedes Achillem in eorum sermo-
nibus allicere studuerunt, sed nullo modo potuerunt
ipsum inducere ut vel eorum sermonibus vel Agame-
nonis precibus consentiret, pluraliter tamen eis nullo
esse pacem quam pacem querere Troyanorum, cum
in eorum bellis tot nobiles pereant et succumbant.
Abbreviatio. Recedunt ergo ad Agamenonem Nestor Ulixes
fuerunt nestor ulixes et dyomedes. et Dyomedes, qui contra referunt quod ab Achil-
le per ordinem didicerunt. Cum Agamenon
omnes reges grecorum et principes maiores exercitus
ad colloquium convenire mandavit, quibus omnibus
simul iunctis in unum voluntatem Achilles et
eius resistenciam publicavit. Cum ipse rogaret
a beo et ab aliis grecorum principibus venire.

contra Troianos ad bellum absolute nega
mus, qualiter ipse Grecorum redditum ad propria per
suasit, et pacem querere cum Troianis. Delibere
mus igitur quod cum nobis sit decretum faciendum. Unus
quisque vestrum si placet voluntatem suam expri
mat et manifestet. Et sic Agamenon suo colloquio
finem fecit. Menelaus vero qui primus in lo
quendo surrexit querere pacem cum Troianis sa
tis esse dixit iniquum, cum Hectore et Deyphebo
mortuis Troianus se magis reputet quam
invictos, et certum sit animo quod absque Achillis
potentia de Troianorum victoria finem faciant. Sed
Ulixes et Nestor Menelao mirabiliter contra
dicunt, dicentes non esse mirum si Menelaus bel
lum appetit et redditum dissuadet, cum in re
cuperatione sue uxoris spiritus eius totus anhellat,
nec enim adhuc potest censeri Troia Hectore
et Deyphebo viduata, cum ibi sit alius
Hector prodicus virtute, inclitus scilicet ille Troi
lus, qui non minus quam si Hector viveret Grecos
affligit, et sit ibi alius Deyphebus scilicet Paris
qui non minoris virtutis Deyphebo in bellis
conspicitur. Qui igitur pacem potius suadent et red
ditum post pacis effectum. Calcas vero Troianorum (proditor)
proditor et antistes qui furibundus excla
mat fortiter inter Grecos: Ha viri nobiles
quid facere cogitatis contra voluntatem et iussa
deorum, dii cum per eos victoriam nobis spondeant ut
irrefragabiliter ab eorum ore percepi, et diis illud

non est tutum nec eorum iussionibus contraire. Firma (Consilium Calcantis)
igitur capite contra Troianos instantem viribus (dissuadentis pacem)
propriis contra eos, nec deficiat manus vestra donec (contra consilium Ulixis)
de eis speratam victoriam consequi valeamus, (et pessime pro Tro-)
quam dii consequi irrefragabiliter statuerunt. (ianis.)
Ad hec itaque verba Calcantis antistitis (proditoris.)
universi Greci contra Troianos vigorem et audaciam
animi assumpserunt, non curantes de Achillis
subsidio, ac si ipse non esset aliqualiter inter eos.

Liber xxvi in quo agitur de bello xiiii, xv, sexto
decimo, decimo septimo, decimo octavo, et
decimo nono. Rubrica.

Induciis igitur duorum mensium iam exactis
datis ad treugam, Greci eorum aciebus or
dinatis ad bellum egrediuntur. Initio cum pugne
contra quos Troiani, qui tunc fuerunt ad
bellum egressi, festinanter occurrunt, et belli
asperrimi committitur inter eos. Multa cadunt
hinc inde cadavera mortuorum. Tunc Troilus
belli ingreditur in media pugnancium contra
Grecos intrat, dum morte sui fratris vindicare
desiderat. Scribit Dares quod eo die Troilus (Quod mille milites)
mille milites interfecit ex Grecis. Grecia (interfecit Troi-)
fugiunt ante eum. Quod igitur Greci sunt dare terga (lus.)
coacti, quos Troiani usque ad eorum ten
toria more gladii persecuntur. Sed nox super
venit et prelium separat. Sequenti vero
die quintumdecimum belli durum et asperrimum (xv^m bellum.)
est commissum, iam Greci ad vindictam suorum.